

СТАНОВИЩЕ

От проф. д.ист.н. Манчо Ангелов Веков,
ръководител на секция „Помощни исторически науки и информатика”,
Институт за исторически изследвания, БАН;
хабилитация: ГЕНЕАЛОГИЯ за придобиване на академичната длъжност
„професор“, професионално направление 2.2. "История и археология",
научна специалност: „Документалистика, архивистика, палеография /вкл.
Историография и източникознание/ - шифър 05.03.21,
за дисертация на Иво Христов Косев
на тема „Родът Стайнови и Казанлък от началото на XIX до средата на XX
век – опит за реконструкция” за присъждане на образователна и научна
степен „доктор“

Приятно е да споделиш, че за първи път се запознаваш с научно родословие, изследвано от казанлъшки автор за казанлъшки род. Иде реч за дисертация на Иво Косев, посветена на рода Стайнови от Казанлък от началото на XIX до средата на XX век. Основание за твърдението ми дава дългогодишният опит като член на редколегията на списание „Родознание/Genealogia”, като съорганизатор на националните генеалогични конференции /в последните 5 години с международно участие/ и най-вече като изследовател на историята на българската генеалогия с методите на наукометрията /Веков, М. Българската генеалогия в годините на прехода (1990-2015). Историографски и наукометрични аспекти. С. 2017, 610 с./.

По същество дисертационният труд е първо научно изследване на рода Стайнови в национален план, но и първо научно родословие за Казанлък, сравнен с твърде малкия брой публикации на казанлъшките проучватели на род и роден край. Ако докторантът публикува труда, то характерът ще бъде по-скоро научно-приложен. Потребители може да бъдат историци на българската индустрия, на културата, дори на журналистиката; генетици, които изследват онаследяване на характерни психологични и физиологични черти; демографи, проучващи мотивацията на миграцията на отделни членове на рода и пр. Включените в текста снимки също са предмет на самостоятелно изследване, защото са специфичен извор на генеалогична информация /народни черти, облекло и пр./.

Евристичната стойност на дисертационния труд като научно знание за рода Стайнови – в родов и социален план, е определена в най-голяма степен от правилно и обективно избраните от докторанта цели и задачи на изследването. Редно е да се посочи и друг факт. Както се вижда от уводната част, наречена „Генеалогия и методология. Историографски аспекти”, докторантът е положил усилия и успешно е придобил професионални знания за спецификата на науката за рода, нейната методология и история.

Към историографския анализ обаче имам две бележки. Първата е по-скоро пожелателна – ако И. Косев издаде дисертационния си труд като монография, то нека намали така подробното описание на методиката на покойния Платиканов. Тя е историографски факт, но преди няколко години излязоха публикации, че методиката е по партийна повеля, целта е да увековечи партизани и активни борци редом с бележитите възрожденци /едва ли е нужно да се поясняват бедите, които е нанесла/.

Втората бележка е повлияна по-скоро от наукометричния ми анализ на статиите в списание „Родознание/Genealogia”, от който се вижда, че генеалогични статии от казанлъчани за казанлъшки родове няма – 0%. В историографския си анализ докторантът представя всичко, което присъства в местната библиотека /малките годишни отпуски едва ли са стигали да работи в национални и архивни средища, но това не е по негова вина/.

Обективен е историографският поглед на книгите в национален план, особено на родовите хроники, за които покойният проф. Николай Генчев ни казваше, че са „библията за възрожденците”.

Докторантът представя обстойно книгите в регионален план. Голяма част от тях обаче са по-скоро селищни истории /Енина, Гранитово, Овощник и пр./, друга – малка част, са родословия.

Историографската оценка на докторанта е правилно декомпозирана. В изказа се усеща дълбокото уважение към дългогодишния труд на авторите и вероятно това го е спряло да допълни – с малки изключения публикациите са популярни, без цитиране на библиографски и архивни извори.

В ретроспективната картина липсват научни родословия от казанлъчани за казанлъшки родове, с изключение на родословните повествования на Чудомир и Н. Тодоров. Защо? Въпросът чака отговор. И

точно тук би бил приносът на докторанта към историята на българската генеалогия.

Направените бележки /по-скоро пожелания/ не омаловажават високата евристична стойност на дисертационния труд на И. Косев. Преди всичко е правилно избраната и приложената методология – интердисциплинарна по своя характер. Това е най-важният атестат за научната същност на дисертацията. А приносният характер е обусловен от обективно избраните цели и задачи и тяхното решение. Това също е важен атестат за системно-структурния подход при комплексната родословна реконструкция на бележития род Стайнови – от издирването на изворите с генеалогична и историческа информация до личностното представяне на рода – в текст – с езика на генеалогията, и като родословни схеми също за първи път.

Що се отнася до словесния изказ на докторанта, то стилът, лексиката и граматиката /включително генеалогичната терминология/, цитиранията са много правилни, аргументирано доказуеми, а в същото време четивни, разбираеми и за неспециалиста. Не случайно статиите на докторанта, публикувани в единствените по рода си у нас списания „Родознание/Genealogia” и „Национална сигурност” бяха приети радушно и единодушно от редколегиите, а широката публика узна неизвестни факти за рода Стайнови.

Подчертавам високата си оценка за приносния характер на дисертацията на Иво Косев и приканвам уважаваните членове на научното жури да му присъдим образователната и научна степен „доктор”.

9 декември 2021 г.

.....

/Проф. д.ист.н. М. Веков/